

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Az Igazság lakásakciója*

Forrás:

Igazság

Bp.
(Hely)

1921. 8. 14
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Az Igazság lakásakciója

Budapesten 50-60 ezer ember van lakás nélkül. E lakás-nélküliek száma folytonosan szaporodik. Az Igazság e lakásnélkülieknek fedeleket, otthont akar biztosítani. Felkérjük a hatóságokat, magánosokat, hogy ez akcióban bennünket támogassanak. Nem róltunk, de hatvanezer menekült magyarról van szó. Segítsen mindenki, aki tud!

(Az Igazság tudósítása.) Lapunk már több esetben foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy miként lehetne a Budapestre özönlő menekült családokat biztos fedél alá juttatni, hogy hogyan lehet 2500-3000 családot megmenteni a végső pusztulástól.

E nagyfontosságú szociális tervek megoldásában meg van állapítva a mi utirányunk, a mi célunk. Hogy ezt elérhessük, felkérünk mindenkit, hogy munkánkban támogassanak.

A mai napon a lakásmizériák megszűntetése érdekében cikksorozatot kezdünk. Gorkij Maxim, vagy Zola Emil tollára volna szükségünk, hogy azokat a sanyaru nélkülözéseket és szenvedéseket hatásosan meg tudjuk örökíteni, amelyben 50-60.000 egvén szenved itt Budapesten azért, mert magyarságukat megtagadni nem akarták, — azért, mert a legsúlyosabb nélkülözések közepette is a megcsontított Magyarország-nak akartak hű fiaik lenni.

Otthagyták mindent. Ingatlanukat, házukat, hajlékukat. Eljöttek teljesen vagyonátalanul. Aki szerencsebb volt, butorát, ingóságát vasuti kocsiba rakta s azzal érkezett ide hozzánk.

Mennyi a menekült?

A menekültek száma Csonka-Magyarországon 132.137 a mai napig. E menekültekből több mint egyharmadrész esik Budapestre úgy, hogy itt Budapesten a menekültek száma, akik lakás nélkül tartózkodnak a fővárosban 50-60 ezerre tehető.

E menekült családok a főváros területén részint vagonokban, részint tömeglakásokban, részint pedig szükség- és kegyelem-lakásokban találtak ideiglenes otthont.

Hogy e szerencsétlenek hogy és mint helyezkedtek el ideiglenesen, arról az alábbiakban számolunk be.

A vagonlakók

A főváros területén vagonokban laknak a következő családok:

Császárfürdő-állomás	14 család
Déli vasút	15 "
Kelenföld	24 "
Dunarakpart	10 "
Józsefvárosi pályaudvar	70 "
Ferencvárosi pályaudvar	72 "
Keleti pályaudvar	20 "

Rákospalota	38 "
Északi főműhely	10 "
Kőbányai alsópályaudvar	15 "
Kispest	4 "
Rákosi felsőpályaudvar	4 "
Rákospalota—Újpest	12 "
Nyugati pályaudvar	222 "
Dunakeszi	29 "
Pestszentlőrinc	10 "
Összesen	596 család

E szerencsétlenek helyzetéről nem kell többet megemlítenünk, mint a legutóbbi hetek afrikai hőségét. Az összes vagonlakók a pályaudvarokról elmenekültek s a vagonokat a menekültekből álló fegyveres őrsg őrzi.

Nem kell mást mondanunk, mint a bekövetkező tél hidegét, amikor a szerencsétlenek a hideggel szemben küzdenek oly elszántsággal, mint amost küzdöttek az abnormis hőség ellen.

Azt meg sem akarjuk említeni, hogy egy-egy család ingóságai között alig fér meg abban a vagonban, amely ideiglenes otthont biztosít számukra.

A tömegszállások

lakóinak helyzete még rosszabb. Mert egy ilyen tömeglakásban egy-egy szobában 2-4 család talál otthont, úgy hogy a családok, ha csak a nyomorúságban össze nem szoknak meg nem egyeznek s nem tűnnek el bizonyos családi intimitásokat, akkor ezeknek pokol az élete.

Ilyen kényszerlakások találhatók: a Hernád-utca 42. szám alatt, Peterdi-utca 17. szám alatt, Baross-utca 62. szám alatt és a Lajos-utca 34. szám alatt.

E helyeken a menekültek eloszlása a következő:

Hernád-utca 42. szám	105 család
Peterdi-utca 17. szám	107 család
Baross-utca 62. szám	15 család
Lajos-utca 34. szám	34 család

E helyeken egy-egy szobában gar-madába hány butorok között 3-4 család tanyázik gyermekekkel együtt. E családoknak nincs konyhájuk, ahol főzhetnének — s így olcsóbb koszttaikat tengethetnék életüket. Ezek vendéglőben kosztolnak, ha van pénzük, ha nincs, úgy éltlen-szomjan nyomorognak.

A legszerencsétlenebbek

azok a menekültek, akik a fővárosban és környékén ugynevezett szükség-vagy kegyelemből adott lakásban találtak elhelyezést. E szerencsétlen családok száma 273.

Lakás a fürdőszobában

I. B. járásbíró 2 évvel ezelőtt mint menekült, pár napi használatra egy ösmerőségétől kapott butorai részére egy

helyiséget: egy fürdőszobát.

A butorokat itt összehalmazták, később azután a család 3 gyermekkel is ide szorult. Most a járásbírók két év óta egy teljesen zsúfolt fürdőszobában laknak.

Méltóságos ur a pincében

Még borzasztóbb az az erzsébetfalvi eset, ahol egy marosvásárhelyi kuriai bíró családjával együtt, mert nyáron érkezett a fővárosba, egy üres pincében talált otthont. S a méltóságos címet érdemelt bíró 2 éve e pince vendége. Itt küzdök az időjárás viszonyaival s itt sem vesztette el hitét Magyarország feltámadásában. Vár, küzdök és nélkülöz, mert hiszi, hogy nemcsak reá, de erre a fővárosra, az anyanyelvű országokra is jobb jövő virrad.

A többi szükséglakások

is ehhez hasonlók. Szinek, szerszámok kamrák, ólok, előszobák, félszerek, vagy egy-egy folyosó védettebb részét tudna hosszú, borzalmas mesét mondani a menekültek szomorú szenvedéséről.

Nem is beszélünk itt arról, ha egy-egy menekült család ingóság nélkül érkezik az ország fővárosába. Ezek sokszor hetekig az utcán, vagy a pályaudvarok környékén kénytelenek tartózkodni, míg végre, nagynehezen valami állandó fedél alá nem juthatnak.

Az országos menekültügyi hivatal

a legnagyobb erőfeszítéssel fáradozik azon, hogy a menekülteket lakásokba

tudja elhelyezni. E fáradságát azonban nem koronázza teljes siker, mert csak olykor-olykor sikerül egy-egy családnak otthont biztosítani. E hivatal első sorban a menekültek megélhetését kívánja biztosítani s itt hamarabb kap egy menekült foglalkozást, mint lakást.

A lakásbiztosítással a múltban az úgynevezett Vagonlakók és Hajléktalan Menekültek Egyesülete foglalkozott intenzívebben.

Ez egyesületnek nincs helyisége. A tagok és a hajléktalanok a menekültügyi hivatalban jönnek össze esetről esetre. Az egyesület elnöke Otrók Mihály, az országos menekültügyi hivatal igazgatója, aki munkatársunknak a hajléktalanok elhelyezése érdekében kifejtett munkásságáról a következő érdekes részleteket mondta el.

Az új lakásrendelet lehetővé teszi a hajléktalanok elhelyezését

Az 1921 április hó elsején életbe léptetett új lakásrendelet a hajléktalanok elhelyezését ugyiszólván lehetővé teszi. A régi lakásrendelet szerint a Vagonlakók és Hajléktalan Menekültek Egyesületének elnöke, Tótfy államtitkár jóindulatából tagja volt a lakás-hivatali tanácsának, itt állandóan megjelent s e tanács előterjesztéseit és indoklásait mindig honorálta, úgy hogy ennek következtében 1921 január végén már alig volt lakásnélküli menekült.

A hivatalos copf

azonban az 1921 április hó elsején életbe léptetett lakásrendelettel a Vagonlakók és Hajléktalan Menekültek

Egyesületét megfosztotta ettől a kedvezménytől, úgy, hogy most a lakás-hivatalnál ez egyesület vezetősége megbízottat nem küldhet. Így a menekültek ott képviselve nincsenek s azóta a lakásnélküliek száma napról-napra szaporodik.

Az 1921 április hóban életbe lépő lakásrendelet megköveteli, hogy minden egyes lakásnélküli egyén külön-külön kérelmezze a megüresedett lakás lakhatási engedélyét.

Ez az úgynevezett egyes igénylési-rendszer.

Az előtt a menekültek egyesülete hetenként egyszerű kimutatást küldött a lakás-hivatalnak, kérvény nélkül, s a megüresedett lakásokra ezek alapján a menekültek elsőbbséget élveztek.

Most minden menekültnek, minden rekvirálható lakásra külön-külön kell kérelmet beadni, aminek elintézése 5-6 het. Ha az elintézés nem kedvező, a lakásnélküli kezdeti újra a hivatalos torturát.

A Lakás-hivatali Közlöny

Egy új újság jelenik meg az új lakásrendelet óta a fővárosban. Ez új lap címe: *Lakás-hivatali Közlöny*. E lapban esetről-esetre fel vannak tüntetve azok a lakások, amelyek az egyes igénylési-rendszer mellett rekvirálhatók. Budapesten más lakást igényelni, illetve elrekvirálni nem lehet, csak azt, ami a hivatalos közlönyben megjelenik.

A hajléktalanok epedve várják e lap megjelenését s a megjelenés után a lakás-hivatali igényekkel ugyiszólván elárasztják.

A hajléktalan menekültek 90 száza-

léka azonban kijelenti, hogy a lakás-hivatali bíróság az ilyen igényléssel szemben rendszerint kijelenti, hogy az igénylés tévedésen alapszik, mert a *Lakás-hivatali Közlöny* csak egyszerű bemondások alapján állítja össze a rekvirálható lakások címét, nem pedig teljesen megbízható adatok alapján. Így a lakásigénylés e lap után kilenc eset közül tíz esetben nem célravezető.

Memorandum a miniszterelnökhöz

A Vagonlakók és Menekült Hajléktalanok Egyesülete egy héttel ezelőtt memorandumot nyújtott be a miniszterelnökhöz, amelyben a hajléktalan menekültek azt kérik, hogy a menekültekre vonatkozólag a régi lakásrendelet intézkedései továbbra is érvényben maradjanak.

E memorandumban kérik a miniszterelnököt, hogy a lakáselosztásnál a menekült hajléktalanok képviseltethessék magukat és ne egyenként, hanem csoportosan adhassák be hivatalos uton lakásigénylevelet.

A magánlakásokat ne használják hivatalos céljaira

Kérik a menekültek a miniszterelnöktől azt, hogy sürgősen hajtassa végre azt a határozatot, amelyet már Teleki miniszter is megígért, hogy a hivatalok céljaira elrekvirált magánlakásokból a hivatalok középületeibe telepítsék s a magánlakásokat pedig bocsássák a közönség rendelkezésére, a lakáshiány enyhítésére.

A miniszterelnök válasza

A miniszterelnök a hozzá beadott memorandumra vonatkozólag, érdemben nem inkompetált, azért, mert az ügy elintézése most már nem az ő, hanem a népjóléti miniszter hatáskörébe tartozik. A memorandumot tehát a miniszterelnökség érdemleges elintézéséért megátájtotta a népjóléti minisztériumhoz.

A menekült hajléktalanok — mint értesülünk — most népes deputációval Bernolák Nándor népjóléti miniszter fogják felkeresni, hogy érvényt szerezzenek jogos és méltányos kívánalmaiknak.

A főiskolai hallgatók nyomorúságos helyzete

külön figyelmet érdemel. Az elszakított részekről tömegesen érkeznek Budapestre főiskolai hallgatók nap-nap után, akik részint nem magyar szellemű iskolák hallgatói nem akarnak lenni, részint pedig a katonai kötelezettség elől szöknek át Csonka-Magyarországra. E fiatal generáció pénz támogatás nélkül érkezik a fővárosba, azzal a céllal, hogy tanulmányaikat folytathassák. E fiatal emberek helyzete a legborzasztóbb. Ezek, hogy éhen ne vesszenek, a legsúlyosabb fizikai munkát végzik s ha jellembe kissé gyöngék, a bűn fertőjébe süllyednek.

Ezek megmentése a tanév megkezdése előtt fölötté sűrű. A leszerelés következtében üressé vált kaszárukból egyet-kettőt deák-otthon céljára

azonnal be kell rendezni, ahol a jövő generáció nemcsak otthont, de nagyon mérsékelt árért tisztességes kosztot is kaphasson, hogy tanulmányaik végzésében megakadályozva ne legyenek.

Átmeneti szállás a menekült nők részére

Erkölcsei és szociális szempontból a népjóléti minisztériumnak sűrűszen intézkedni kell arról, hogy a menekült nők részére átmeneti szállóról gondoskodjon. Számos szomorú tapasztalat a legélénkebben beszél arról, hogy több száz menekült nőt haitott a prostitúció kariatái közé a lakásnélküliség.

Az átmeneti szálló 1—2 hétig otthont biztosítana a menekült nőknek. Ez idő elégséges arra, hogy a menekültügyi hivatal segítségével a nők foglalkozást, otthont találjanak.

Az a száz és száz nő, aki lakáshiány miatt elvesztette erkölcsi alapját s a prostitúció mocsarába süllyedt, a mi bűnünk, amelyet egy vagy két ilyen átmeneti szállással a bűn fertőjéből meg lehetne volna menteni.

A népjóléti minisztériumnak az átmeneti szállók létesítése képezi egyik legfontosabb feladatát.

Randevuhelyek, zugszállodák,

az óriási lakásinség dacára, még mindig virágoznak és dus jövedelmet biztosítanak tulajdonosaiknak.

Ezek ellen indítjuk meg a harcot elsősorban, de lesz más, a hatóságok által is elfogadható mód, hogy az óriási lakásinséggel sikeresen meg tudjunk küzdeni, hogy a gyorsan közeledő tél előtt ez a szerencsétlen 50—60 ezer otthon nélküli menekült végrehatalára nyugodt otthont is találjon ebben az országban, ahová nem mint menekült, hanem mint ennek az országnak hűséges fia került a betolakodott rablóhordák elől.